

הסיכונים

שכנים לא נחמדים

במדינה ישנם מפעלים מסוכנים רבים לצד איזורים המאוכלסים בצפיפות. המצב מטריד במיוחד את אנשי המשרד לאיכות הסביבה

אמוניה, שהוא מסוכן במיוחד עם התפשטותו לאוויר. כמו כן, כיום יש בישראל 23 חוות גז בישול – חומר דליק ונפיץ.

"החומרים שמטרידים אותנו במיוחד הם כלור ואמוניה", אמר מנהל מחוז תל אביב במשרד להגנת הסביבה ברוך ובר, שמונה לעמוד בראש ועדת בדיקת האירוע בפתח תקוה. לדבריו, המשרד מנסה להפחית את השימוש בחומרים אלו, בין השאר באמצעות מעבר לתחליפים. עד כה צומצם במידה ניכרת מספר בריכות השחייה שבהם משתמשים בכלור לחיטוי המים.

המשרד להגנת הסביבה מסווג מתקנים עם חומרים מסוכנים על פי שלוש דרגות סיכון. לדברי ובר, המטרה היא להעביר את הפיקוח על דרגות הסיכון הפחותות יותר לידי רשויות מקומיות או לידי חברה קבלנית. "לגבי המתקנים בדרגת סיכון גבוהה, אנחנו מוודאים שהם יהיו במעקב קבוע שלנו". ובר ציין שבאזור גוש דן עדיין יש כמה מתקני אמוניה. הוא התייחס למפעלי התעשייה הצבאית ברמת השרון שגם עליהם מפקח המשרד ואמר שכיום אין סיכון לאוכלוסיה הנמצאת מחוץ לגדרות המתחם שבו נמצאים המפעלים.

עם זאת, ממחקר שהתפרסם באחרונה על ידי מרכז שמואל נאמן בטכניון עולה שבידי המשרד להגנת הסביבה יש כיום רק מידע חלקי על האופן בו מטופלת הפסולת המסוכנת במפעלים. מה שברור, שהשכנות הזו אינה בריאה, וכדאי שברשויות יפעלו כבר כעת להרחיק ככל האפשר את המפעלים ממוקדי האוכלוסיה.

י. הרשקוביץ

השריפה האחרונה, במפעל 'אגן כימיקלים' ליד אשדוד, מעלה שוב את החומרה שבהקמת מפעלים העוסקים בחומרים מסוכנים לצד איזורים מאוכלסים. במשרד לאיכות הסביבה עוקבים בדאגה אחרי המפעלים הללו, ומודים שהשכנות הזו עשויה לעלות ביוקר הלילה.

רק בשנה האחרונה אירעו כמה מקרים של דליקות במפעלים עם חומרים מסוכנים. לפני כארבעה חודשים אירע פיצוץ במפעל "תעשיות אקולוגיות" באזור התעשייה של פתח תקוה. כתוצאה מהפיצוץ נהרגו שני אנשים ועוד חמישה בני אדם נפצעו. כמה מהכבאים נפגעו בעת הניסיון להשתלט על הלהבות. כמה חודשים קודם לכן לפני פחות משנה השתוללה שריפה גדולה בסמוך למחסן חומרי הדברה לא הרחק ממושב ליד קרית גת. שבעה צוותי כיבוי מאזור אשקלון פעלו במשך שעות ארוכות לכיבוי האש, והצליחו למנוע את התפשטותה למחסן החומרים המסוכנים.

התאונות האלו מהוות תזכורת לבעייתיות שבקיום מפעלים המחזיקים חומרים מסוכנים סמוך לריכוזי אוכלוסיה או מרכזי מסחר וקניות. על פי נתוני המשרד לאיכות הסביבה יותר מ-4,000 גופים החזיקו בהיתר רעלים שאיפשר להם לעשות שימוש בחומרים מסוכנים. חלק גדול מההיתרים מיועד למחסני חומרי הדברה ובריכות שחייה המשתמשות בכלור. אולם יש גם מפעלים וכן 106 בתי קירור המחזיקים את החומר